

༄། །ཐུབ་པའི་བསྟོན་པ་ཐབས་མཁས་ཐུགས་རྗེ་མ། །

Great Praise of the Ten Acts of the Buddha

by Ārya Nāgārjuna

ཐབས་མཁས་ཐུགས་རྗེ་ཤུགས་རིགས་སུ་འབྱུངས། །གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་བདུད་གྱི་དཔུང་འཛམས་པ། །

tabkhé tukjé shakyé rik su trung shyen gyi mitub dü kyi pung jompa

With skilful means and compassion, you were born in the Śākya clan, unconquerable by others, you
vanquished Māra's hordes,

གསེར་གྱི་ལྷན་པོ་ལྟ་བུར་བརྗོད་པའི་སྐྱ། །ཤུགས་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལ་ཐུག་འཚལ་ལོ། །

ser gyi lhünpo tabur jipé ku shakyé gyalpo khyö la chaktsal lo

Your physical form resplendent, like a mountain of gold. To you, the King of the Śākyas, I pay homage!

གང་གིས་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་སྐྱབས་བསྐྱེད་ནས། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་གཉིས་ཚུགས་མཛད་ཅིང་། །

gang gi dangpor changchub tukkyé né sönam yeshe tsok nyi dzok dzé ching

You I shall praise, who first awakened the mind of enlightenment, then completed the accumulations of merit and wisdom,

དུས་འདིར་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེན་འགོ་བ་ཡི། །མགོན་གྱུར་ཁྱོད་ལ་བདག་གིས་བསྟོད་པར་བགྱི། །

dü dir dzepa gyachen drowa yi gön gyur khyö la dak gi töpar gyi

And now in this age, through the vast sway of your actions, have become the lord and protector of living beings.

ལྷ་རྣམས་དོན་མཛད་འདུལ་བའི་དུས་མཁའ་ནས། །ལྷ་ལས་བབས་ནས་སྤང་ཆེན་ལྟར་གཤེགས་ཤིང་། །

lha nam dön dzé dulwé dü khyen né lha lé bab né langchen tar shek shing

Homage to you that, having taught the gods, knew the time had come to tame the human world, and

༄༅། །རིགས་ལ་གཟིགས་ནས་ལྷ་མོ་སྐྱེ་འཕྲུལ་མའི། །ལྷམས་སུ་ཞུགས་པར་མཛད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

rik la zik né lhamo gyutrulmé lhum su shyukpar dzé la chaktsal lo

Descending from the god realm like a great elephant, foresaw the family of your birth and entered the womb of Māyādevī.

ལྷ་བ་བཅུ་ཉེ་གསུམ་ལྷ་གྲུ་འི་སྐྱེས་པོ་ནི། །བཀྲ་ཤིས་ལུས་ལྷི་འི་ཚལ་དུ་བལྟམས་པའི་ཚེ། །

dawa chu dzok shakyé sepo ni tashi lumbi tsal du tampé tsé

Homage to you, prince of the Śākyas, born after ten months in the auspicious Lumbinī grove, where

ཚངས་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བརྟུན་མཚན་མཚོག་ནི། །བྱང་ཚུབ་རིགས་སུ་ངེས་མཛད་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

tsang dang gyajin gyi tü tsen chok ni changchub rik su ngedzé chaktsal lo

Brahmā and Indra revered you, your supreme marks proving you were destined to be enlightened.

གཞོན་ལྷ་སྐྱོབས་ལྷ་ན་མི་ཡི་སང་གོ་ངེས། །ཤེ་རྣམ་ག་རྣམ་ནི་སྐྱེ་ཙམ་བསྟན། །

shyönnu tobden mi yi sengé dé agha magadhar ni gyutsal ten

Homage to you, lion among men, in all your youthful vigour, displaying your prowess in the games at Agha Magadha,

སྐྱེ་བོ་དྲེགས་པ་ཅན་རྣམས་ཚར་བཅད་ནས། །འགྲན་རྒྱ་མེད་པར་མཛད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

kyewo drekpachen nam tsarché né drenda mepar dzé la chaktsal lo

Where you triumphed over the proud contestants, so that not one could stand as your rival.

འཛིག་རྟེན་ཚོས་དང་མཐུན་པར་བྱ་བ་དང་། །ཁ་ན་མ་གྲོ་སྤང་ཕྱིར་བཅུན་མོ་ཡི། །

jikten chö dang tünpar jawa dang khana mato pang chir tsünmo yi

Homage to you, who, to comply with worldly convention, and avoid all misdeeds, took on a queen and courtiers

འཁོར་དང་ལྡན་མཛད་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིས། །རྒྱལ་སྤྱིད་སྐྱོང་བར་མཛད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

khor dangden dzé tab la khepa yi gyalsi kyongwar dzé la chaktsal lo

And by acting with such skilful means, so you ruled the kingdom.

༄༅། །འཁོར་བའི་བྱ་བར་སླིང་པོ་མེད་གཟིགས་ནས། །ཁྱིམ་ནས་བྱུང་སྟེ་མཁའ་ལ་གཤེགས་ནས་ཀྱང་། །

khorwé jawar nyingpo mé zik né khyim né jung té kha la shek né kyang

Homage to you, who saw that saṃsāra is wholly futile, renounced the life of a householder,

མཚོད་རྟེན་རྣམ་དག་རླུང་དུ་ཉིད་ལས་ཉིད། །རབ་དུ་བྱུང་བར་མཛད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

chörten namdak drung du nyi lé nyi rabtu jungwar dzé la chaktsal lo

And, travelling through the sky, ordained yourself before the Viśuddha Stūpa.

བརྩོན་པས་བྱང་རྒྱབ་སྐྱབ་པར་དགོངས་ནས་ནི། །ནི་རུ་ནའི་འགྲམ་དུ་ལོ་རྩལ་དུ། །

tsönpé changchub drubpar gong né ni nairanjané dram du lo druk tu

Homage to you, who, intent on persevering till enlightened, for six years practised austerities on the banks of the Nairañjanā,

དཀའ་བ་སྤྱད་མཛད་བརྩོན་འགྲུས་མཐར་ཕྱིན་པས། །བསམ་གཏམ་མཚོག་བརྟེས་མཛད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

kawa ché dzé tsöndrū tarchinpé samtén chok nyé dzé la chaktsal lo

And taking diligence to its ultimate perfection, attained the supreme samādhi.

ཐོག་མ་མེད་ནས་འབད་པ་དོན་ཡོད་ཕྱིར། །མ་ག་རྣེ་ཡི་བྱང་ཆུབ་ཤིང་རླུང་དུ། །

tokma mé né bepa dönyö chir magadha yi changchub shingdrung du

Homage to you, who, seeking to make meaningful all your efforts, made throughout beginningless time, sat

སྐྱིལ་ཀྱང་མི་གཡོ་མཛོད་པར་སངས་རྒྱས་ནས། །བྱང་ཆུབ་ཚྗོགས་པར་མཛད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

kyiltrung miyo ngönpar sangye né changchub dzokpar dzé la chaktsal lo

Unmoving in the vajra posture beneath the bodhi-tree in Magadha and awakened into true buddhahood, attaining perfect enlightenment.

སྤྱགས་རྗེས་འགྲོ་ལ་སྐྱུར་དུ་གཟིགས་ནས་ནི། །ཤར་རྩ་སི་ལ་སོགས་གནས་མཚོག་ཏུ། །

tukjé dro la nyurdu zik né ni varanasi lasok né chok tu

Homage to you, who, in your compassion, gazed at once upon living beings, then

ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས། །ཐོག་པ་གསུམ་ལ་འགོད་མཛད་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

chö kyi khorlo kor né dulja nam tekpa sum la gö dzé chaktsal lo

Turned the wheel of Dharma in sacred places like Vārāṇasī, and established disciples in the three vehicles.

།གཞན་གྱིས་སྐོལ་བ་ངན་པ་ཚར་བཅད་ཕྱིར། །ལུ་སྟེགས་སྟོན་པ་རྩལ་དང་ལྷས་བྱིན་སོགས། །

shyen gyi golwa ngenpa tsarché chir mutek tönpa druk dang lhejin sok

Homage to you that destroyed evil-minded opponents, by defeating the six teachers of the tīrthikas, Devadatta and the rest,

འཁོར་མོ་འཇིག་གི་ཡུལ་དུ་བདུད་རྣམས་བཏུལ། །ཐུབ་པ་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

khormo jik gi yul du dü nam tul tubpa yul lé gyal la chaktsal lo

As well as the maras in Vārāṇasī;¹—you were the mighty sage, victorious in battle.

སྲིད་པ་གསུམ་ན་དཔེ་མེད་ཡོན་ཏན་གྱི། །མཉམ་དུ་ཡོད་པར་ཚོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན། །

sipa sum na pemé yönten gyi nyen du yöpar chotrul chenpo ten

Homage to you, who performed great miracles in Śrāvastī, unmatched in their splendour in all the three realms,

ལྷ་མི་འགོ་བ་ཀུན་གྱིས་རབ་མཚན་པ། །བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

lhami drowa kün gyi rab chöpa tenpa gyepar dzé la chaktsal lo

And through the offerings made by gods, humans and other beings, caused the teachings to prosper and increase.

ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་ཚོས་ལ་བསྐྱལ་བྱའི་ཕྱིར། །རྩ་མཚོག་གོང་གི་ས་གཞི་གཙང་མ་རུ། །

lelo chen nam chö la kuljé chir tsachok drong gi sashyi tsangma ru

Homage to you, who, to spur the lazy on to the Dharma, left your body, though immortal and like a vajra,

འཆི་མེད་རྗེ་རྩེ་ལྷ་བྱའི་སྐྱུ་གཤེགས་ནས། །སྐྱ་ངན་འདའ་བར་མཛད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

chimé dorje tabü ku shek né nya ngen dawar dzé la chaktsal lo

And passed into parinirvāṇa in the pure abode of Kuśinagara.

ཡང་དག་ཉིད་དུ་འཛིག་པ་མེད་ཕྱིར་དང་། །མ་འོངས་སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །

yangdak nyi du jikpamé chir dang ma ong semchen sönam tobjé chir

Homage to you, who, to show that you had not in reality perished, and so that beings of the future could gain merit,

དེ་ཉིད་དུ་ནི་རིང་བསྐྱེད་མང་སྐྱལ་ནས། །སྐྱུ་གཏུང་ཆ་བརྒྱད་མཛད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

denyi du ni ringsel maṅg trul né kudung cha gyé dzé la chaktsal lo

Emanated a wealth of relics, and caused your remains to be divided into eight portions.

༄༅། །ཐུབ་པའི་བསྟོན་པ་གང་ཚེ་རྐང་གཉིས་མ། །

Short Praise of the Buddha's Deeds

by Āryasūra

གང་ཚེ་རྐང་གཉིས་གཙོ་བོ་བྱོན་བལྟམས་ཚེ། །ས་ཚེན་འདི་ལ་གོམ་པ་བདུན་བོར་ནས། །

gang tsé kang nyi tsowo khyö tam tsé sa chen di la gompa dün bor né

When you were born, chief among human beings, you took seven steps on this earth and said:

ང་ནི་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་མཚེག་ཅེས་གསུངས། །དེ་ཚེ་མཁས་པ་བྱོན་ལ་ཕྱག་འཚུལ་ལོ། །

nga ni jikten di na chok ché sung detsé khepa khyö la chaktsal lo

“In this world I am supreme.” To you, O wise one, I pay homage!

དང་པོ་དགའ་ལྷན་ལྷ་ཡི་ཡུལ་ནས་བྱོན། །རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་ཡུམ་གྱི་ལྷུ་མས་སུ་བྱགས། །

dangpo ganden lha yi yul né jön gyalpö khab tu yum gyi lhum su shyuk

First, you descended from the heaven of Tuṣita, and in the royal home entered your mother's womb;

ལུམྱི་ནི་ཡི་ཚལ་དུ་བྱབ་པ་བལྟམས། །བཅོམ་ལྷན་ལྷ་ཡི་ལྷ་ལ་བྱག་འཚལ་ལོ། །

lumbini yi tsal du tubpa tam chomden lha yi lha la chaktsal lo

In the grove at Lumbinī, O sage, you were born: To the victorious 'god among gods', I pay homage!

གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་མ་མ་བརྒྱད་བཞེས་མཚོད། །འཕྲུའི་གྲོང་དུ་གཞོན་ལུས་རོལ་ཅེད་མཛོད། །

shyalyé khang du mama gyé shyi chö shakyé drong du shyönnü roltsé dzé

You were tended by thirty-two nurses at the palace, you spent your youth in sports at the house of the Śākyas;

སེར་སྐུའི་གནས་སུ་ས་འཚོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས། །སྲིད་གསུམ་མཚུངས་མེད་སྐུ་ལ་བྱག་འཚལ་ལོ། །

serkyé né su sa tso khab tu shyé si sum tsungmé ku la chaktsal lo

At Kapilavastu you took Gopā as your wife: To you who are unequalled in the three worlds, I pay homage!

།གྲོང་ཁྱེར་སྣོ་བཞིར་སྐྱོ་བའི་ཚུལ་བསྟན་ནས། །མཚོད་ཉེན་རྣམ་དག་རྩལ་དུ་དབུ་སྐྱོ་བསིལ། །

drongkhyer go shyir kyowé tsul ten né chörten namdak drung du utra sil

At the four city gates, you were shown the four kinds of sorrow, and cut your own hair in front of the Viśuddha Stūpa;

ནི་རྩུ་ནའི་འགྲམ་དུ་དཀའ་ཐུབ་མཛད། །སྒྲིབ་གཉིས་སྐྱོན་དང་བྲལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

nairanjané dram du katub dzé drib nyi kyön dangdral la chaktsal lo

On the banks of the Nairañjanā you practised as an ascetic: To you who are free from the faults of the two obscurations, I pay homage.

རྒྱལ་པོ་འཕེལ་བ་དུ་སྐྱེད་ཆེན་སྐྱོན་པ་བདུལ། །ཡངས་པ་ཅན་དུ་སྒྲིལ་སྐྱེད་ཅི་ཕུལ། །

gyalpö khab tu langchen nyönpa tul yangpachen du pé'ü drangtsi pul

At Rājagrha you tamed a rogue elephant, in Vaiśālī the monkeys offered you honey;

མ་ག་རྩ་རུ་བྱུབ་པ་མངོན་སའ་ས་རྒྱལ། །མ་བྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འབར་ལ་བྱག་འཚལ་ལོ། །

magadha ru tubpa ngön sangye khyenpé yeshe bar la chaktsal lo

In Magadha, O sage, you realized buddhahood: To you in whom omniscient wisdom blossomed, I pay homage!

ལྷ་ར་ཏུ་སིར་ཚེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར། །ཇི་ཉའི་ཚལ་དུ་ཚོ་འབྱུལ་ཆེན་པོ་བསྟན། །

varanasir chö kyi khorlo kor dzeté tsal du chotrul chenpo ten

At Vārāṇasī you turned the wheel of Dharma, and in the Jeta Grove you showed great miracles;

རྩ་མ་ཚོག་གྲོང་དུ་དགོངས་པ་བྱ་ངན་འདས། །བྱུགས་ནི་ནམ་མཁའ་འདྲ་ལ་བྱག་འཚལ་ལོ། །

tsachok drong du gongpa nya ngen dé tuk ni namkha dra la chaktsal lo

At Kuśinagara your wisdom mind passed into parinirvāṇa: to you whose mind is like the sky, I pay homage!

འདི་ལྟར་བསྟན་པའི་བདག་པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས། །མཇོང་པའི་ཚུལ་ལ་མདོ་ཅོམ་བསྟོད་པ་ཡི། །

ditar tenpé dakpo chomdendé dzepé tsul la do tsam töpa yi

Through the merit of this brief praise of the deeds of the Enlightened One, Master of the Teaching,

༄༅། །དགོ་བས་འགོ་བ་ཀུན་གྱི་སློང་པ་ཡང་། །བདེ་གཤེགས་ཉིད་ཀྱི་མཛད་དང་མཚུངས་པར་ཤོག །

gewé drowa kün gyi chöpa yang deshek nyi kyi dzé dang tsungpar shok

May the actions of all living beings come to equal the acts of the Sugata himself.

ཅེས་པ་འདི་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་མཛད་པ་འོ། །།

Translated by Patrick Gaffney, © 2008 Rigpa Translations.

www.lotsawahouse.org

1. Tib. *'khor mo 'jig*. According to Sakya Paṇḍita's *Gateway to Learning (mkhas 'jug)*, this is an alternative name of Vārāṇasī.